

FESTA

GLORIA!...

Com nau que's perd en l'ombra d'una nit
fatídica, en la mar esvalotada,
bregava la meva ànima cansada
lluïtant entre'ls esculls de lo infinit.

Per sort, contra l'exés de mon despit,
vaig veure un jorn la mar il·luminada,
i al fòndres-hi gelosa la mirada
sentia un grat anel, jamai fruit.

Llavors fou quan vaig veure't, amor meu;
com nàufree coratjos que son port ven
ceunyí mon esperit a la llum bella,

que'n l'aire del bon temps trovi'l reseat
i a un port, sempre segur, ja soc salvat
per tu, que al mar del mon, fores ma estrella.

J. VIVES i BORRELL.

La colla dels còmics

La primera vegada que aquella companyia va venir a la vila, va fer negoci rodó. Al teatre del *Centro* no hi cabia una agulla; les cadires s'havien pres a l'aranya estira-cabells, i la sala, bruta i mal cuidada, amb un sòl esmolat i les parets humides, no semblava la mateixa.

La funció anunciada era cosa de broma. S'havia cridat a la gent a riure, i la gent ja hi anava amb la boca mig oberta i els ulls animats amb un deix de bestia aburrida que s'aixeribeix de sobte.

I com que de tartanes de masies veïnes i de poblets propers ne varen venir tantes a darrera hora, i com que'ls picarols callaven boi deturant-se davant del *Centro*, i com que a la sala el públic ja hi sobreixia, veusaquí que molt abans de comensar tothom estava alegre. El de la taquilla somreïa no donant l'abast a tanta demanadissa, i en els seus dits lleugers hi reien la calderilla i les pessetes que hi entraven a raig fet. Somreïen els que recollien les entrades, que varen haver de ser dos, perquè d'un sol no n'hi hauria hagut per a res, i, escenari endins, no volguèu saber els alegrois dels còmics i les anades i vingudes des de llurs quartos al forat del teló.

La funció va agradar tant, que en tota la vetlla no varen parar les riallades.

El graciós va dir moltes coses de la seva cullita que feien esqueixar, però que haurien fet ferir al autor de la obra si les hagués sentides.

Al sortir del teatre, la alegria encara durava, i es perdien les colles de gent carrer amunt o carrer avall i cada hu hi deïa la seva, retraient les gracies d'aquella colla de plagues.

El carrer va restar una estona en silenci. La imponenta quietut de la nit hi va planar de nou, com si purifiqués aquella glopada de vulgaritat que hi havia passat.

Però uns moment després, varen sortir els còmics, bromejant. ¡Que n'estaven tots d'excitats! El galàn s'hauria dit que dedicava una oda a les multituds... que aplaudeixen: amb tan amor parlava d'aquell públic.

La dama jova,—una casadeta groga i escarransida, amb tot el posat d'una histèrica,—reïa desafortadament, mentres el seu marit, el graciós,—un home baixet, panxa-contenta,—feïa'l gall, el burro i l'ànec, que era la seva especialitat. I... ¡què és cas d'anar a la fonda a dormir! Pobles com apuèll n'hi havia ben pocs a la terra, tan amants del *art*, i era, doncs, cosa d'arrossegar-hi la son, bromejant pels carrers a la bona de Deu. I així ho varen fer tots; i tota la santa nit, ara d'aprop, ara de lluny, ara cap a la banda de la estació, ara cap al cantó del cementiri, se varen sentir les rialles histèriques de la dama i les genials imitacions del graciós.

No més el barba'ls havia deixat per a tancar-se a la fonda, i no perquè no'ls acompanyés amb l'ànima en llur passeig nocturn o en el bramar espontani, sinó perquè tenia un rogal·l crònic i la serena de la nit l'hauria deixat sense veu per quinze dies.

Quan la companyia va tornar al any següent, ja feïa dos mesos que la funció s'anunciava... però feïa uns dies que per aquella enconrada hi passava vent de malura.

La escarlatina, extenent-se per la canalla, tornava molts angelets a Deu, i cada vetlla eren més les families que la passaven de dol.

Els còmics eren els mateixos. No havien cregut que la cosa tingués tanta importància com algú, tal volta envejós de llurs triomfs, havia fet córrer, i arribaven cofois, riallers, creientse re-veure aquella colla de badoes que, afamats de riure, desseguida's deixaven trobar les pessigolles.

Els còmics eren els mateixos. Ni s'havien envellit ni s'havien engreixat. No més la dama jova estava, potser, un xic més neulida i amb la vista quelcom esverada. Havía tingut un fill, i, al baixar del vagó, va mostrar-lo joiosament, arrapat al pit.

Però desseguida va mirar per totes direccions i com flairant el perill amb les aletes sensibles del seu nas correcte, es va conèixer qu'agafava por i va apretar sobre'l cor la criatura.

Veritat que's veïa que al poble hi passava una desgracia.

A rebre als còmics hi havia anat poca gent: les portes estaven ajustades com si volguessin barrar el pas a la fatal bravada, i de caixetes blanques no passava pas mitja tarda que no se'n ve-gés una o altra, i a voltes dugues o tres de carre-ra, camí del cementiri.

A la nit va comensar la funció, però va ser ben bé'l revers de la medalla.

Si en la del altre any tot havia sigut soroll i alegria, en la d'aquell any tot va ser tristesa i desolació.

La sala, tan gran com era, amb els pocs es-pectadors que s'hi veïen escampats, semblava de-serta.

Anava a aixecar-se la cortina al segon acte, quan varen arribar les noves de la mort de més criatures, i veusaquí que s'aixequen uns quants i comensen a desfilar... i darrera d'aquells uns altres.

Els que quedaven, vegent-se que no eren molts, i, com moguts per una por extranya, varen a groparse a les primeres files.

Els còmics i els espectadors estaven descontentes. Aquell perquè'ls hi semblava que aquests eren molt durs de pelar, puix per gracies que fes-sin i per ressorts a que possessin mà, mai els feïen riure obertament; aquests perquè els hi semblava que aquells no treballaven amb el bon humor de la primera vegada.

A mida que avensava la comedia s'anava sem-brant per la sala un esglai imposador.

Entrava'l cafeter, caminava de puntetes pel *pasillo* i posava la mà a l'espatlla d'un.

—¡Pau! ¿Sabèu qui ha mort suara? El menut de la viuda. La nena del sastret també sembla que d'aquesta nit no'n surtirà.—

Un de davant es tombava.

—¿Què diuen, Pau?

—¡Vès! Que aviat ens quedarem sense canalla, ¡mal llamp! Vès... que ja us dono totes les come-dies. Les nits dolentes es mellor que no t'atrapin fóra de casa.

—¡Home! Esperèus, que també vine.—

I els còmics, de mal humor, treballaven per-què sí, i al final del acte, sense un aplaudiment, sense una rialla, eren molts que se'n anaven per a no tornar.

Era en aquell poble, ajegut sobre les cases i

FESTA

com guardat per l'alta montanya aquell ambient de mort qu'esgarrifava. Era en l'atmosfera de la sala... Se ficava fins al moll dels ossos aquella por... La dama jova s'havia enterat de tot, ho havia observat tot, i semblava una boja... Aixís que sortia d'escena, entre bastidors agafava'l seu fill i se'l posava al pit, boi obrint uns ulls que desafiaven a la traidora invisible que rastrejava per allí aprop.

Histèrica com era, una volta va tenir un sust: li va semblar que li estiraven la criatura dels braços, i, esverada, va fugir, sense recordar-se de que aviat havia de sortir a escena.

Va baixar els graons de fusta que portaven als quartos, va empènyer una porteta menuda i va trobar-se al camp; un camp de blat que no se'n veia la fi. I la pobra mare va comensar a córrer, fugint com si la empaitessin.

Sentia com un dalit de pujar a dalt de tot de la montanya, d'aquella gran montanya fosca, i un cop al cim veure horitzons nous, i baixar i llen-sarse a planures que no estiguessin empestades.

L'aire li assecava'l front, l'aire era fret, i aquells petons frets la esfereïen tota. La criatura va plorar, i en mig de la quietut el plor va semblar terrible. La mare va girar se a tots cantons com si algú li hagués fet mal; i al mirar enrera va sentir un xiulet del seu marit, que la empaitava: un xiulet enèrgic, com se fa a una bestia que s'allunyi del remat.

Se li varen segar les cames i va caure en mig del blat, que l'amagava com si la volgués de fensar.

Però va sentir-se la mà del seu marit que li agafava la espatlla d'una revolada, i un renecl li va ressonar per les orelles.

—¡Arri allà!—va dir-li;—¿que vols que'ns fiquin a la presó si fugim del teatre?—

Va fer-la caminar a empentes i rodolons; després ella va sentir-se sofocada altra volta per a l'atmosfera calenta del escenari, va sentir que li prenién el fill dels seus brassos i es va trobar a les taules esma-perduda:—als seus peus l'apuntador que donava cops a la conxa per a que'l seguís, i al devaet seu uns quants espectadors que podien comptarse amb els dits.

Aquella nit la criatura va tenir una febrada altíssima, i l'endemà passat al matí ja era morta en el llit d'una fonda, entre farcells de guarda-roba. La mare havia restat atuída per una sorpresa tan terrible, i ni esma tenia per a plorar.

L'home se li va acostar a la orela i donant li un pessic per a ferse sentir, va dir-li:

—¿Què farem ara? ¿Còm l'enterrem aquí? Mira: embolicala bé i anem cap a la estació, ¿sents? A Barcelona ja ho arreglarem, ¿sents?... ¡Respón, dona!—

Ella no deia res.

I ell, reguitós, li va tornar a engargallar:

—No fassis una etzegallada. Embolicala bé. Com si no ho fos de morta, ¿sents? Per a tothom s'haurà mort al arribar a casa ¡apa! L... mutis.—

Ella va obeir com una sonàmbula. Moments després la colla de còmics se n'anava cap a la estació. A tots se'ls veia carregats de farcells.

I a rerassaga la mare dolorosa caminava d'esma amb la criatura als braços embolicada com si dormís.

R. SURIÑACH SENTIES.

INTIMA

Jo'n se una donzella
que's lo meu tresor.
La il·lusió mes bella
que tinc dins del cor.

Tan solsament ella
no sap mon amor.

La vull com s'adora
lo mes ric joiell.
Ella's la senyora
la del rostre bell.
Mirada serena
somriure enciser,
i es la hermosa nena
la flor del roser
De hermosa figura
son cos no té igual,
n'es la criatura
més angelical.

Per la nina bella
batega mon cor.

I jo l'aimo a n'ella
com preuat tresor...
¡La hermosa donzella
no sap mon amor!

SALVADOR LLUCH.

I... póstumes aclaracions

Res més molest per a el públic qu'el volguer-lo interesar en aquest petit joc de tornar-se la pilota. I com que lo més lluny de mí, es un desig semblant, poso terme amb aquestes ratlles a la petita qüestió, que pot-ser a algú mogut per desitjos de notorietat li plauria continuarla.

El senyor Vives i Borrell en una prosa d'aire despectiu, afirma que jo vull o pretenc tergiversar els fets. Te prou valor la meua paraula per a que el senyor Vives i Borrell pugui posarla en dupte i per això no vull ni remetrem als testimonis presencials de l'acte. Per lo tan a lo que vatreig dir m'aferro per qué no es res més que la VERITAT justa. I prou. Sols me resta afegir qu'el senyor Vives i Borrell al respondre-m ha fet patent el costat còmic de la qüestió. Jo no'm referia a n'ell sinó al cronista que va fer la ressenya dels Jocs Florals de FESTA i com que éll em respón veig amb tota claretat que la dita ressenya fou obra seva i que aixís es natural que no vulgui despendrer's de la ovació qu'en lletres de motllo va prodigar-se.

I no'n parlem més. Aquí poso punt advertint al senyor Vives i Borrell i als bons amics de FESTA que no penso ja tornar-ne a parlar, perquè seria temps perdut i no estic per distreurel en discusions inútils.

AMBROSI CARRION.

FEDRE

AMITVI

(De Plató.)

Després de la condemnaçió de Sòcrate nosaltres no deixàvem d'anar a veure'l ni un dia. Com la plaça pública on havia sigut jutjat, es a la vora de la presó, ens reunim al matí quedant-nos conversant mentres esperàvem que aquesta s'obris cosa que mai's feia a bon-hora. Quan la obríem anàvem a conversar amb Sòcrate passant hi ordinàriament tot el dia.

Un vespre al sortir de la presó diguerent-nos que la nau havia tornat de Delos. Ens recomanarem mutuament que siguessim a la plaça lo mes dematí possible, no faltant-hi ningú. L'escarceller que'ns feia entrar ordinàriament, vingué i'ns digué que esperessim i que no entressim fins que ell ens avisés, ja que els Onze fan treure els grills a Sòcrate i manen que mori avui. Passats alguns instants vingué l'escarceller i'ns obrí la presó. Al entrar vegegrem a Sòcrate a qui acabaven de treure'ls grills, a Jantipa sa esposa que tenia un de sos fills en braços. Apenes ens vegé's desfè en exclamacions i a dir ço que les dònes acostumen en semblants circumstancies.

Sòcrate, digué ella, avui es l'últim dia en que us parlareu amb els teus amics! Però Sòcrate dirigint una mirada a Critó digué: que la portin a sa casa.

Ja s'aproximava la posta de sol doncs havia permanescut llars instants en el bany. Quan entrà se sentà en son llit i abans que pogués dir-nos rés entrà el servidor dels Onze i acostant-se an ell digué: Sòcrate, no tinc de recriminar-te com els altres que's troben en el teu càs. Ells, des de que vinc a advertir-los per ordre dels magistrats, que es precis beure el verí, s'alboroten contra mí, i me maleeixen; però tu des de que estàs aquí sempre m'has semblat el mes ferm, mes dolç i mellor de quants han entrat an aquesta presó i estic segur que en aquest moment no estàs enfadat amb mí, si no amb els causants de la teva desgracia, els quals coneixes bé. Ara Sòcrate, sabs ço que vinc a anunciar-te, reb ma salutació i tracta de soportar amb resignació ço que es inevitable. Dit això's tombà d'espatlles i's retirà plorant. Sòcrate mirant-lo digué: Quina honradesa la d'aquest home, durant el temps que he permanescut aquí m'ha vingut a veure moltes vegades, es portava com el mellor dels homes, i en aquest moment; quant de veres me plora!... Però, avant Critó, obeimlo amb voluntat i que'm portin el verí.

L'esclau sortí i poc després entrà amb el que li havia de suministrar el verí.—Es permès fer una libació amb algún brevatge?—Solsament disolvem lo més essencial.—Ja ho entenc, digué Sòcrates, i pertant la copa als llavis begué amb una tranquil·litat i una dolçura admirables.

Fins allavors havíem tingut forces per a contenir el plor però després que hagué begut ja no forem amos de nosaltres mateixos. De mí sé dir que les llàgrimes caigueren amb abundancia i que a pesar de mos esforços no vareix tenir altre remei que tapar me amb la capa per a plorar amb llivertat, per que no era la desgracia de Sò-

crate la que jo sentia sinó la meua propia pensant en el amic que perdia.—Qué feu, digué, amics? No sont els temors d'aquestes debilitats inconvenients el motiu d'allunyar les dònes? Manteniu-se tranquils i doneu probes de mes fermesa. Aquestes paraules ens ompliren de confusió i retinguerem nostres llàgrimes.

Sòcrate que s'estava passejant sentí defallir ses cames ajaient-se al llit d'espatlles com l'home ho havia manat. Aquest s'aproximà i després d'examinarlo de peus i cames li apretà amb força un peu preguntant-li si ho sentia responent-li Sòcrate que no.

—Mira, digué Critó, si tens alguna advertencia que fer-nos.

—No digué, rés, i al cap de pocs moments feu una extremitat. L'home'l descobrí i vegegrem que tenia la mirada fixa. Critó li tancà la boca i els ulls.

Trad. de JOAQUIM PUJOL i GERMÀ.

EN LA MORT D'UNA FILLETA

Com a floreta
que cau despresa de sa branca,
s'és mort, pobreta,
aquet matí;
que ha quedat bella! és tota blanca
com pomet fresc de geçami.
Clavells i roses a l'entorn
sa flaira dolça li van dant
i, inseparables, el sojorn
de son fossar també tindran.

Que hi trobaràs quan tornis are
al breçolet
la pobre mare!
el buit clotet,
aont cercant manyagaries
com aus soltes
et respondrà tan sols el fret.

Oh papallons, gaia joguina,
i els aucellets!
Oh llum divina
que li envies l'últim bés!
digueu-li adeu, que sos ullets
no us veuran més.
Ai cançoneta que al trespol
feies dancà alegre'l breçol!
ja no diràs més melodies
a l'angelet ros que adormies
com ponent dolç la llum del sol.

La cançó que are'l somni etern
li vetllarà en el novell breç
serà eternal cançó d'hivern:
la que fa el vent, com si plorés,
somortament entre'ls xiprés.

Però els amors
que ella copsava de dos cors,
també'ls tindrà de quan en quan
anc que refosos en mil plors
que'l blanc sepulcre arrosaran.

JOSEP MACIÀ.

FESTA

Conflicte paorós

Tal com se posen les coses no fora d'extranyar que esclatés.

Fa un quant temps que el descontent regna entre les classes que no gasten cédula personal, i si les autoritats no prenen les necessaries mides, ens temem un seriós conflicte. Ja ha arribat a nostres mans un imprès que diu aixís:

CRIDA

Coxos, mancos, cegos, bornis;
els que patiu d'os bertran;
geperuts i paralitics;
tots els que sou esguerrats
i que no treureu la cédula
fins que la donguin de franc;
els que viviu de miracle
la caritat implorant;
els que teniu fills i filles
que us els lloguen per un ral
i els feu servir perquè'l públic
us fassi més caritat;
els que us troben cada dia
que la dòna heu d'enterrar;
els que esplotèn an els tontos
ensenyant els vostres mals,
o dient que fa sis dies
amb deu nits que no heu menjat,
i que en lloc no troben feina
per poguer anar tirant;
tots en fi els que teniu xacres
ja aparents o bé reals:
Escoltèu, que ha arribat l'hora
de la protesta companys,
car l'ofici va per terra
que és una calamitat,
i hem de fer tots els esforços
pel nostre art dignificar.
La unió que fa la força,
ens aconsella, germans,
que ens unim com un sol home
fent sentir lo nostre clam.
Fa un quan temps que a Barcelona
gran competència se'ns fà.
Ja no captem sois els pobres,
doncs de moda s'ha posat
que siguin les damiseles
les que are estenguin la mà.
Demànen avui pels tísics,
pels ferits al endemà
i recullen munts de duros
posant floretes de drap
i an els que som de l'ofici
pot emportar-se'ns un llamp
que an elles tan se'ls endona
si'ns fem tips de badallar.
Devant de tal competència
molt de temps hem rumiat
i hem pensat que'l més correcte,
per a la llei no burlar,
es declarar-nos en vaga,
lo que avui hem acordat.
Aixís doncs que ningú vagi
a la plaça ni al portal,
ni a la esglesia, ni al teatre
com estava acostumat.
Qui vulgui pobre que'l cerqui
entre els rics i potentats

doncs els captaires no volen
demanar més caritat
mentres no donguin les dames
la paraula més formal
de no pendrens la parroquia
amb pretextes tan trivials.
¡Visca la vaga! A la lluita
per les mongetes companys.
Demostreu que tots som homes
i que'n sabem de lluitar!
Això tan sols us demanen
els pobres,

Vostres germans.

Devant d'una allocució semblant me temo que surtin amb la seva i aleshores, o s'acaba la Festa de la flor i similars, o bé els pobres deixen de captar. I en aquest cas, com ens ho arreglarem els que tenim costum de fer almoina a quatre o cinc pobres cada dia, escullint els moments que'ns veuen amics o coneguts? Com assolirem el títol de caritatius, que are tan poc ens costa? Es clar que hi haurà qui hi guanyarà, però no estarà compensat. Suprimir la «Festa de la flor» ja no es possible, car hi ha masses persones que s'interessin pels *pobres tuberculosos* i pels *ferits de la guerra* i aquestes *ànimes caritatives* (!) tenen dret a córrer en auxili del menesterós.

Ja ho veuen que la qüestió plantejada es greu i que pot esdevenir una hecatombe.

Nosaltres cridem la atenció de qui correspongui per què vegi d'evitar el conflicte que a dir veritat és un xic escabrós.

Fra frei

L'ESPERANÇA

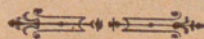
Goethe.

Els homes parlen seguidament de dies millors i somnien sens parar, en ells. Corren i es llisten cap a venturosos objectes, fins a un blanc d'or. Envelleix el món, el món torna a enjuvenir-se, mes l'home espera sempre millors i més bonics temps.

L'esperança l'introdueix a la vida; la esperança revolteja entorn del alegroi noiet; l'esperança sedueix amb sos màgics encants al jove, i l'esperança no's sepulta pas amb el vell. Fineix el vell sa cursa en la tomba, acabades les forces; i al marge mateix de la tomba planta encare l'esperança

Ah! no es aquesta una banal i enganyosa il·lusió engendrada en el cervell d'un boig; no: en el fons del cor s'alça una veu que ben clar diu: «hem nascut per a millors destins»; i lo que diu la veu interior, lo que diu la veu del cor, ja mai enganya al amor que espera.

J. BOSCH i BARRERA.

LLETRES A UN AMIC

XXX

No es sols la França de la darrera meitat del segle XVIII lo que passa davant els teus ulls en la meritíssima obra del P. Coloma *Retrats de antaño* de que't parlava en la meua anterior; hi passa també la Espanya de Carles III, la Italia de Victor Amadeo (1) i inclús l'Anglaterra de Jordi III, d'aquell desventurat rei que morí boig a conseqüència dels disgustos que li ocasionaren son fill Jordi August Frederick, Príncep de Gales, i la seva nòra la Reina Carolina, tan depravada i escandalosa com lo seu propi marit, el Príncep.

Al parlar el P. Coloma del viatge que feren els Ducs de Villahermosa a la capital de la Gran Bretanya ens posa de relleu, entre altres, la figura del eminent actor Garrick, un dels més grans sntèrpretes que han tingut les obres de Shakespeare. Descriu-nos alguns detalls molt interessants d'aquest notabilíssim comediant que al morir fou enterrat en l'abadia de Westminster al costat meteix del autor d'«Otelo» i «Hamlet».

Els de Villahermosa foren obsequiats una nit en el *Covent-Garden* amb una de les tragedies de Shakespeare interpretada per aquell gran actor.

També pogueren admirar a Londres els senyors Ducs de Villahermosa a la famosa cantatriu italiana Catalina Gabrielli, artista qui era la mar d'original. Una vegada—conta el P. Coloma—la Gabrielli fou cridada per la Emperatriu de Rússia per donar unes representacions a Sant Petersburg, i, al parlar de la contracta, la Gabrielli va exigir-li 5.000 rubles mensuals.—Cinc mil rubles?—va exclamar la Emperatriu.—Si jo no dono tan a cap feld-mariscal!—Doncs fassa cantar V. M. a qualsevol feld-mariscal!—va contestar la cèlebre cantatriu.

Una altre volta, trobant-se a Sicília la Gabrielli fou convidada a taula per lo Virrei qui havia reunida tota la noblesa amb aital motiu. La eminent artista va pendre's aqueixa invitació tan a la fresca que va fingir haver-se'n descuidat. Fou enviat per lo Virrei un emissari a casa de la Gabrielli per averiguar el motiu de la seva ausencia i aquest me la trobà al llit que estava llegint amb tota tranquil·litat. Aquella nit al Teatre la Gabrielli cantà d'una manera tan desastrosa i amb tanta indiferència perquè hi havia el Virrei, que aquest ja no poguent-se aguantar més la feu ficar dotze dies a la presó. Mentres fou a la presó, la Gabrielli pagà àpats suculents a tots els presos, saldà els deutes que tenien i per les nits els hi cantava prodigiosament les millors peces del seu repertori.

Una altre interessant figura que també conegueren els de Villahermosa en la seva estada a la capital d'Anglaterra fou la d'Horaci Walpole, Comte d'Oxford el cèlebre literat i historiador que no obstant no tenia la pretensió d'esser-ho arribant fins a l'extrem d'indignarse quan li deien erudit.—Jo erudit? Ni jo sé res, ni tinc motius per saber-ho. He viscut sempre en mig els sotracos del món, m'aixeco cada dia tan tart com puc, sopo a altes hores de la nit i m'he passat la meitat de la

(1) Rei de Sardenya.

vida jugant al «Faraon» (1) fins a les tres de la matinada. Soc un noi gran i res més.—

I, no obstant, aquest noi gran, té escrites obres meritíssimes tals com *Dudas històriques sobre la vida reinada de Ricardo III* i moltes altres més.

En fi, que no acabaria mai de contar-te les mil i mil coses que conté aquesta preciosa obra del eminent literat!

I, are, amic meu, fixat, sinò t'hi has fixat, en una rara casualitat. Al parlar-te l'any passat de *Abajo las armas!* de la Baronesa de Suttner recordaràs que pocs dies després baixava al sepulcre auriolada de gloria la seva autora genial. Doncs, al escriure't la meua anterior, entre sucada i sucada de tinta, deixava aquest món per un altre de millor el P. Coloma, autor de els *Retrats de antaño* de que't vine parlant. Desgraciat l'autor que jo parlo d'ell, no't sembla amic?

La mort, la despietada mort, ha interceptat una lletra, que jo anava a posar al jesuïta eminent per expressar-li tota la meua devoció fervorosa per la seva gran obra de príncep-literat. Volen els meus pensaments i les paraules meves cap a aquelles sublimes regions on deuen reposar per una eternitat l'ànima d'aquell aristòcrata religiós, quí delità l'ànima nostra amb els seus llibres esquisits!... Que les clarors del Cel fassin oblidar-li les tenebres de la Terra al autor de *Pequeñeces* i *Jeromin*.

Confia sempre amb la bona amistat del teu afectíssim

FRANCISCO X. VERGÈS

Torelló, Juliol 1915.

(1) Joc de cartes.

Quan encare sagnava la ferida ebèrta per la mort del seu fill, quan encare el pare creia esser presa d'un mal somni, no poguent conformar-se en lo irremeiable de sa desgracia, lo nostre bon amic en Santiago Boy ha rebut un nou cop, més crudel que el primer, car ha perdut al estimat fill en Santiago, en tràgiques circumstancies.

Si les paraules de condol poguessin servir de lenitiu a la congoixa del amic, nosaltres les hi endresseriem molt sentides, però compremem que la pena inmensa que experimenta no's paga de paraules, no s'aconsola sinò amb el desfogament de les llàgrimes.

Sàpiga, però, lo nostre volgut amic i estimat company, que nosaltres compartim la seva pena tan gran, tan pregona com no n'hi haigi un altre.

INTIMA

Los teus ulls no tenen punxes,
los teus ulls no tenen foc:
més Déu sap quantes punxades,
i Déu sap quantes cremades
fan sofrir a mon pobre cor.

J. M.ª CORTADA DE PRAT-GIBERT.

FESTA

Remei infal·lible

Comedia d'un assumpte que, a la *cuenta*,
anava molt poc-a-poc i es va acabar
forsa despressa.

ACTE PRIMER

Menjador d'una casa de gent menestrala.

PERSONATGES: EL PARE I LA MARE

- LA MARE. Això té d'acabar-se... i s'acabarà. On s'ha vist unes relacions que ja fa aprop de tres anys que duren? Ni les obres de la Seu de Barcelona triguen tan!
- EL PARE. Però, dona, l'Enric és un bon xicot... és un bon partit per a la noia... és...
- LA MARE. (Interrompent-lo.) Un enza, que d'aquí a tres anys més, estaríem de la mateixa manera. Vaja, vaja... en aquest assumpte, mano jo.
- EL PARE. Com si en els altres no ho fessis...
- LA MARE. Com que no hi ha cap home que serveixi per a manar a casa...! (Pausa.) Avui el promès de la noia queda despatxat.
- EL PARE. (Resignat.) Fes lo que vulguis... que tan mateix aixís ho faràs, anc que a mí em desagradi.
- LA MARE. (Amanyagant al seu marit.) Però escolta, escolta. (Enraonen tan baix que des d'el públic no se'ls entent de cap paraula.)

ACTE SEGON

Despatx de la mateixa casa.

PERSONATGES: EL PARE I LA NOIA

- EL PARE. Filla, no sé que dir-te: la teva *mamá* ho vol i tu tens d'obeir-la.
- LA NOIA. Això és una arbitrarietat; això és una mala imposició; això és...
- EL PARE. (Amb vivesa.) Serà tot lo que vulguis; però quan la teva *mamá* ho disposa, ella sabrà el perquè.
- LA NOIA. Doncs... què tinc que fer?
- EL PARE. Enviar les *dimisoris* al promès... i Santes Pasqües!
(La noia arrenca un gran plor i el pare la deixa tota sola per a que's desfogui.)

ACTE TERCER

Sala de rèbber de la casa dita.

PERSONATGES: LA NOIA I EL PROMÈS.

- LA NOIA. Tot és inútil; quan la *mamá* posa la banya en un forat...
- EL PROMÈS. Però... què'ls he fet jo per a que aixís em treguin de casa com un gos?
- LA NOIA. Què sé jo, pobre de mí!
- EL PROMÈS. (Resolut.) Això és... que tu ja no m'etsimes que t'has cansat del meu amor: ets una ingrata, una perjura...
(La noia torna amb un altre plor, i per a que no s'encomani al públic, l'autor té el gran acert de fer córrer la cortina.)

ACTE QUART

Sala de confiança de la repetida casa.

PERSONATGES: L'ONCLE DEL PROMÈS, LA MARE I EL PARE
(que no diu en tot l'acte «aquesta boca és meva»).

- L'ONCLE. El meu nebot està tan trastornat amb el trencament de relacions, que tinc

por que fassi un disbarat. Tot avui sembla talment que tingui un perdigó a l'ala.

- LA MARE. (Amb estudiada parsimonia.) La resolució que havem prè amb el meu marit (aquest fa signes afirmatius amb el cap) és a conseqüència de motius que espero de la seva finesa ens respectarà la reserva.

- L'ONCLE. (Insistent.) Prego una vegada més que mirem de trobar un arranjament que deixi a tot-hom complascut i la qüestió favorablement resolta. (Pausa llarga.) Si no's casa l'Enric desseguida amb la filla de vostès, tinc la plena seguretat que's tornarà mig *liró*... (Peñta pausa.) Precisament, el director que tinc a la fàbrica, la setmana entrant, se me'n va, i em vindria de perilla posar-hi al meu nebot an el seu lloc; però es necessari abans que's casi...

(La mare i l'oncle s'acosten les cadires i es posen a enraonar tan baix, que'l públic torna a quedar-se a les capses: no enten ni un mot.)

ULTIM ACTE

Interior d'un «landeau» tirat per dos caballs.

PERSONATGES: LA MARE, tota perifollada, i LA FILLA, vestida de núvia.)

- LA NOIA. Ai, *mamá*, que soc feliça! Realitzo el meu somni daurat! Casar-me amb l'Enric!
- LA MARE. (Tota cofoia.) Gràcies a Déu que't tindré col·locada...!
- LA NOIA. Doncs perquè feies veurer que no volies que continuessin nostres relacions?
- LA MARE. No és pas veritat que ho fés veurer: no volia que duressin més, i... ho he arribat a assolir amb la meva diplomàcia. Es remei que no falla. Si no ho hagués fet aixís, avui jo no tindria el gust de portar-te a casar... i tu encara tindries relacions, tirant pel cap baix, per uns altres tres anys al menys.
(El cotxe arriba a les escales de l'església i cau el teló.)

CANDOR SALAMÉ.

DOL PRIMAVERAL

La gaia primavera ja es passada
amb son lleuger mantell tot perlejat,
la primerenca flor se's mustigada
quan els blancs llirs de maig han ja badat.

Mes no he gosat l'encís de sa alenada,
ni de son pas gentil he jo admirat
l'esclat fecond, empés per la besada
del astre sol, etern enamorat.

Sola he restat sens goig de benhaurança
sens capir rès en mon encantament,
sens cap desig, sens dol, sens anyorança
ni he viscut de l'amor el frisament.
¿Es que l'etern hivern ha pres estança
dintre el meu cor, regnant sinestrament?

AGNA SENÉ D'AYMÁ.

RECORT

A la memoria d' En Valeri Llusçà.

Are que fa temps que la mort s'el endugué, are que son cos reposa en el petit i humil cementiri d'aquell poblet, me plau, té per a mi quelcom de molt dolç i trist al ensemps recordar a aquell amic, a aquell gaire bé germà, que, inexorablement, les derrereres extremitats del hivern se m'endugueren.

Pobre amic meu! Jo he sentit tes paraules vibrantes d'emoció quan me parlaves de tot quan de gran pot aimar l'hòme, t'he sentit parlar de la gloria, t'he sentit parlar de l'Amor com cosa gran i dolça i més tart quan tes mans s'allargarsaven, quan tos ulls eren la única vida en ta cara morta, obrir-se ta boca i amb pau, amb una pau t'he sentit parlar serenament de la Mort que s'apropava per a tú, de la mort que venia quan els ametllers havien ja florit, de la Mort que venia quan la Primavera començava a rejuvenir la terra.

Un dia sentint-te malalt, molt malalt me digueres amb fonda melangia:—Quan vindrà l'estiu ja seré mort, quan vindrà l'estiu ja reposare per sempre.—I continuares:—Ja hauré acabat de patir. Ma vida ha estat sempre una lluita infinita; la mort serà per a mi una deslliurança. Jo estic malalt de cos i d'esperit. El cos no curarà sense que l'ànima curi i l'únic remei que hi ha jo no el puc pas assolir. Altrement, are ja no dubtaria. Oh! la mort, oh la mort! i que n'ets d'embellidora! M' en aniré cap allà, amic, cap a les ombres: mai ningú n'ha tornat de tants que hi entren. Aniré cap al repoç. Sembia tenir per a mi les veus aquelles que Novalis presentia. Vina vina—diu la terra an el meu cos.—Oh! vina, vina!...

Deu meu! sembla qu'era ahir que això em deia i ja es mort i es enterrat; si ja reposa.

Tindria uns vintiu anys. Era alt i ros, d'ulls blaus que miraven candidament enfront; la seva cara era plena de pau i de dolcesa. Sa paraula era bon xic premiosa i vacilant i encar que no tenia molta facilitat d'expressió quan son ànima sentia quelcom intensament es tornava gairebé eloqüent i en paraules soltes plenes d'emoció i de llum deia el seu sentit de les coses, de la Vida; de l'Amor... He vist a dalt d'una muntanya rodolar, dolçíssimes, unes llàgrimes de sos ulls i sa cara plena de claror, transfigurada. I m'ha dit:—«Oh amic! i quina posta de sol!»—L'he trobat vora la mar, en la platja plena de silenci, fora el va-i-vé de les onades, sentat en la sorra humida, fixa la mirada en l'immensitat blavenca de les aigües. «Oh la mar!—amic,—oh la mar blava!»—m'ha dit tot tremolant.

Sa cara fou sempre serena, fins i tot quan la malaltia feia trontollar aquell cos, fins i tot quan la seva ànima se sentia atribulada i laça...

Aimava molt la naturalesa: mentres fou fort son plaer més gran era pujar als cims i d'allí contemplar entorn terres i terres, veurer sortir el sol, amarar-se de sa llum radiosa i forta, enfonsar sos peus en les molgudes herbes dels prats verds. Després quan ja no pogué moure's es complavia mirant les altituds de les muntanyes que blavoses es destacaven al lluny, s'embadalia recordant les prades de les valls altes del Pirineu que en sos quinze anys vegé per la primera volta; sentia en el vent suau quelcom del va-i-vé de les

onades de la mar calmosa, vora la qual un temps va reposar...

I era precisament parlant d'aquell poble vora la mar on va viurer un temps, quan los seus ulls lluien, quan sa veu es feia més vibrant, quan s'animava tot ell portat per un fort entusiasme...

Un dia vaig saber per ell mateix son secret, el secret de la brillantor dels seus ulls, el secret de la vibració de ses paraules al parlar de la mar.

I inconscientment, entre cops de tos, començà a resar un rosari de recorts, un rosari qu'és sabia de memoria, i que tenia escrit en lo seu cor, un dolç rosari.

«Un dia seré... sota d'un cel blau... vora la mar en calma—deia—unes barques al lluny... uns mariners per la platja assolejada... i unes noies que passaven caminant lentament... Uns ulls i uns altres qu'és trobaren uns moments... Una mirada llarga prenyada de dolor i de misteri... Les noies que poc a poc s'en anaven... sobre tot una... les noies de cabells rossos i d'ulls serens... Uns dies de deliri, de passió... barbotejant un nom d'alcíssim... de dies i de nits, com en desvari... Una lacitú extrema en tot lo cos... quelcom com una separació del cos i de l'esprit... Una gran manca d'aptituts i sempre, sempre sols un desig: reveurer a l'aimada... Uns dies de llit amb febre... Després, mig curat, unes portes tancades de part de mar... la de part de terra i un trist silenci per tot... Sols un conçol: la lluna melangiosa, la mateixa que ella veia fos on fos... uns recorts: un troç de roba guardat com a reliquia i besat cada moment... i una rosa, ja mustiga, trencada de prop d'un caminal... Devia haver-la pegada amb el vestit ella, al passar calmosa i reposada?... Altre volta malalt... Febre molta febre i deliri... Rés més. Sols en el cor de l'amic una ferida fonda i dolça, de la que no curà més.

La vida va portar-lo lluny del mar, a la muntanya i sos pulmons s'en ressentiren molt. Lo primer hivern ja va trobar-se malament. Li aconsellaren pau i no podia tenir-la son esperit d'ençà d'aquell dia, li aconsellaren climes càlids i secs i la sort l'havia dut a un clima fret. I ell, resignat amb sa sort, oh pobre amic! veia la seva salut anar-se perdent cada dia, i entretant lleigia los seus llibres i somniava molt. Oh! quan fou mort n'hi vaig trobar de molt extranyes de llibres, sobre tot dos llibres, vells, d'un bard, dos llibres polsosos que mig esborrat duien un nom inconegut: Ossiau! Ell lleigia molt i no escrivia: com sentia s poeta esperava que vingués an ell el moment de gracia per a cantar, sinò la vida que se li acabava, la mort que sentia anar venint. I un dia jo, sols jo, vaig saber que ell escrigné, emocionat, unes ratlles a la memoria d'un poeta, del seu poeta estimat i predilecte. I després unes altres ratlles i després unes altres que ja foren les derrereres.

Jo no ne vaig saber rés de la seva mort fins que la terra ja'l cobria. Allavors varen contar-me que un matí de les darrereres de l'Abril, un matí que feia fret, va sortir de sa casa sens dir rés i s'en va anar a seurer a un banc arrececat. Al cap de poc sentiren tossir fort; hi corregueren i el trobaren a terra estirat, fret, els ulls envidriats, moribonde... En sos llavis hi havia un poc de sang, en les planes de l'«Enric d'Oftringen» que lleigia, s'hi destacaven netes unes gotes també de

FESTA

sang, vermelles... El dugueren a la casa. Frenèticament besava un Sant Crist, un Sant Crist d'ivori... Més tard barbotejava un nom: no l'entengueren... Al cap de poc era ja cadavre.

Em contaren qu'el dia de l'enterrament al fer-se clar uns nuvols negres cobrien el firmament, que un vent fortíssim xiulava per l'espai, que una claror estranya omplenava el cor de melangia i de tristor. Em contaren que uns amics—uns altres amics—el conduïren al cementiri, que degut al temps, pocs pujaren la carenà, pocs, molt pocs: la Creu, el Rector, dos escolans, els amics que al amic duïen i la seva pobre mare tota trista boi plorant. Em contaren que al arribar a dalt la tempesta és desencadenà amb força, que tothom corria carena avall i que sols sa mare, pobre mare! quedava amb les despulles del seu fill, mentres fosc el cel, els escolans i el Rector i la Creu fugien cap al poble i plovia fort, molt fort sobre la terra, plovia a bots i a barrals.

Jo hi som anat fa poc al cementiri. A terra dos dels llistons que entreveïssats sota el bagul, serviren per portar-lo, clavats en creu senyalen el lloc on dorm. En blanc hi han unes lletres que diuen V. LL. I al peu d'aquesta creu un xic estranya, vaig veure-hi uns pensaments mustigats, tallats llars, colgats en la terra humida.

Un vell que per allí hi havia va dir-me que feia pocs dies havien anat al cementiri unes dames totes endolades i que havien restat llarg temps davant la creu de fusta.

Jo no sé què, mes recordant moltes coses, vaig arribar a creure que eren pensaments florits sobre una tomba que rellorien en un altre per l'amor.

AGUST M. ARGIMON.

L'ànima penitent

Perdó, mon Deu, perdó mon cor implora després d'haver fruit tota una vida esplèndida que amb goig l'amor convida, i espera pacientment la suprema hora. De nit encara la veig... Si tant l'anyora mon ànima-sagnant per la ferida que'l desengany, crudel, la té junyida als ulls d'aquella dona encisadora. Sols Vos, amb qui jo crec, podeu salvar-la guiant-la novament vers on s'hi troba repós i benestar, que es la salut que fa molt temps, Senyor, vaig malgastar-la creient que no vindrien jorns de prova i amarguen com avui ma joventut.

SALVADOR BORRUT i SOLER.

Encís

Vaig veure't al caient de la tarde, venies dels ubacs de la fonteta, caminaves per la carena ombrejada per pins i alzines, caminaves apoc apoc, com pensativa, i'm vingué la tentació de seguir-te, per a veure si descobria algun secret dels teus, de cosa íntima, qu'és quasi sempre il·lusió que dona vida.

Feia temps que presentia alguna cosa, perquè

veia en tu lo no acostumat, franca sempre i senzilla, te donava un cert caràcter simpàtic qu'atreïes bondadosa, però d'un quan temps en aquesta part, observava en tu un estrany retraïment, com si temessis ser descoberta de cosa que't convenia portar amagat, mai de cosa dolenta, perquè en ton cor lo dolent no hi pot fer estada, car, el teu cor, es pur com el bès de l'aurora en la flor del bosc sempre gemada.

Entre les teves amigues se comentava sensiblement el teu cas. Cada dia de festa tenies alguna cosa a fer, com si fos una excusa de no anar a passeig amb elles, i a fè els hi sabia greu, car tu animaves l'estol en devassall d'alegria.

Vaig seguir-te, tu no t'ho pensaves, anaves tan distreta, que passà vora teu un vol de perdius i ni en feres esment; recordes que t'esperoguien tan, quan entre els olivars de la plana se n'aixecava algun?

Seguïres vorejant els pins del bosc de la vila, i devallares prest camí avall, ran del molí, i atravessares el riu per enfilat-te camí amunt, cap a la ermita del Remei, que tan venera la encontrada.

No vaig seguir-te més, de moment, que, amagat darrera la brossa, vora el camí, ataleiava tornessis a passar; no trigares per cert, poca cosa en la ermita hi devies fer, car el poc temps passat, no't podia permetrer aixecar un prec a la Verge.

Passares davant meu afadigada, corries, traspassares el pont que franqueja el torrent, i com isart, lleugera, avall, avall altre volta, creuares el riu per endinsar-te prompte dintre el bosc.

Escorcollant d'ací i d'allà, tos dits no s'entenen pas de feina. Herbes i flors boscanes ta falda curulla mostrava un conjunt hermós. encisador. Ton rostre brillava amb la plenitud de sa bellesa, com si temés que les flors aquelles li restessin hermosura, ¿veritat que sí?; tos ulls ben clar ho deuen, radiants de llum, encesos, com brases en sa màxima ardencia. ¡Quin ramell ne feres d'aquelles herbes i flors! cada flor un bès, un sospir cada herba, i teixint a l'hora, besos i sospirs, i flors i herbes, el ramell creixia, creixia, com toia immensa, fantasiosa, embaumant, com ara, el teu còs de verge i de vestal sagrada.

Vora l'arbre més humil del bosc, deixares del ramell la flor més senzilla i aromosa, tot besant-la, com qui, plena d'il·lusió, besa la ditxa.

Vora la flor, com senyal ja convinguda, devall la brossa hi amagares... tu sabs lo que, qu'al fugir lleugera, no tinguí valor, al restar allí tot sol, de descobrir-ho, sols sé que, quan de la vila les primeres cases alcansares, garriga amunt, dret al bosc, corria llenguer un fadrí, bé prou que'l devies coneixer, que al veure'l, tos ulls no el deixaren fins que's perdía en la giravolta que'l torrent declina.

Potser tal volta, en aquest moment, son cor en gelosia, bat amb força perquè t'estic parlant, ¿es cert hermosa? ¿vols dir que vora no'ns contemplà i el fem sufrir? Ves, corra, dona alegria a son cor, que alegria es balsem que tot ho guareix.

Ves i no temis, que jo no els hi diré pas a tes amigues lo que vaig veure al bosc aquella tarde, que, envejoses, tal volta restarien alegria a ton cor avui feliç, ¿veritat hermosa?

AGUSTÍ PEDRET i MIRÓ.

RIMES DE LA VESPRADA

Quan vessant d'or la tarda mor i'l vent mormola; i dalt del cel el primè estel pàlid tremola,	de mitja llum i melangia...
pels prats tot verts de flors rublerts plans i flairosos; o bosc endins en els camins silenciosos,	De cants d'aucells de somnis bells de cast platxeri. De suaus petons, o de cançons i de misteri...
vaig divagant i foll pensant que'l món tot plora... I en eix moment m'apar talment que arriba l'hora	Se va enfosquint, i el jorn morint Natura calla... Un núvol blau del cel, tot suau calmós devalla...
dels dolços mots dels purs sanglots i placidesa... L'Etern moment d'un jurament i una promesa!	Del sol de foc, a poc a poc la llum s'apaga. Brillant al lluny, un raig s'esmuny i'l sol s'amaga...
Hora d'amor de serenor i d'harmonia... De dolç perfum	I quan suament i bellament, tarda morent s'adorm callada, jo vaig gosant tot divagant el dolç encant de la vesprada.

ALBERT PIERA.

La Haia, Maig de 1915.

Desilusió

Era una nit d'estiu, i per carrers i plaçes hi havia gran gatzara produïda per a l'avant vetlla de Sant Joan on la gent feia cercle a les flameres dels focs que guspireijaven per l'espai.

En tota nit estival mentres la argentada lluna enllumena la terra, i les estrelles parpellejant sembla que la vigilin neguitoses enmirallant-se a la seva llum, no havia de faltar en la terra un amor recent nascut per a tenir també el seu idili.

Estona feia qu'en Marsal contemplava a l'altre costat del carrer una hermosa noia que al veurer-la per primera volta li havia despertat una mena de cosa que semblava que li traspalsés el cor, i neguitosament suspirava per els batecs que'n ell sentia...

Ella ni s'hi havia ficat que aquell jove la mirés amb tanta insistència, i seguia cantant i parlant, ensenyant les dents que com perleria fina contrastaven amb la rojor de sos llavis com foc d'on sortien fresques riallades que repercutien en tot el seu cos...

Les fogueres anaven apagant-se lentament i la lluna s'ensenyorïa de tot el carrer, i convidava a estar-hi algunes hores més, i el jovent de cara riallera, qui portava a sos llavis quiscuna paraula amorosa rublerta de color dels seus vint anys, feren els possibles per a que s'organitzés qualche joc en que hi fos necessària quelcuna penyora, i posats tots d'acort obtaren per *La Carbacera*.

Si seràn tres carbasses, si seràn quatre o bé

dèu acabaren la partida, que ja esperaven ansiosos per a obtenir llurs penyores.

L'etzar havia ajudat a en Marsal per a retornar-li les seves, i fou castigat anar de braset amunt i avall del carrer, donant una volta, amb la Margarida, que aixís se deia ella.

Al sentir-se la sentència va semblar-li com si somniés, li parlaria més prompte de lo que ell se pensava. ¿Li diria allavors lo que sentia per ella? ¿Però de quina manera podria expressar-li amb el temps just que tenia, per a fer-li comprendre tot el foc qu'el cremava?

Se donaren el braç, i ella li feu mitja rialla com si estés tota cofoia d'anar de braset amb aquell jove, mentres qu'els ulls li lluien i sentia correr per son cos un vèrtic, acompanyat d'una emoció que no li donà prou forces per a declarar-s'hi, i donant-se compte qu'el temps passava s'atreuï a demanar-li una cita per a parlar d'assumptes que podrien, i més creia, interessar a tots dos. I ella pensant lo que volia dir va concedirli.

Aquella nit en Marsal no pogué dormir pensant amb l'estimada. Ben mirat, va cedir i això era prova de que l'interessava, i tal volta voldria esser la seva promesa, i en la seva imaginació s'hi veia promés... després casat... ¡I un fill! ¡Un fill ja tenia! el primer qu'era el fruit del seu amor.

Pasaren dos dies, que per ell havien sigut dos anys, i plé d'esperança s'encaminava vers el lloc de la cita, a l'hora senyalada per ella. Era tanta la pressa que portava, que amb quatre gambades va arribar-hi, mes ella encar no hi era, esperà mitja hora, i no compareixia.

A l'endemà hi tornà, i mentres l'esperava amb el cor plé de neguit, va veurer-la amb un jove de parella que anaven acostant se a poc a poc conversant alegrement.

De primer moment amb la gelosia que li despertà volia acostar-se a n'el jove per a agafar-lo pel coll i fer-li donar mil voltes per terra, quan tot d'una sentí un cop a s'espatlla i es girà ràpidament i veigé un amic que li mirava de fit a fit sos ulls, i li preguntà que tenia que hagués rebut aquell sobressalt.

—.....

—Amic tranquiltsat, quina sort que tens, ella dona les probes de lo que val. No t'hi enfundis creume, que ni val la pena de que en parlem.

—¿Vols dir... que ella...?

—Si home, i després ja la aniràs coneixent i t'en convenceràs tu mateix.—

Eren les deu de la nit, i en el cel la lluna i les estrelles envollaven la terra amb sa claror argentada, i en aquella hora que ja comença la quietut de son misteri, en Marsal va despedir a son estimat company, i s'encaminà passeig amunt vers casa seva, recordant i repetint les paraules de l'amic que li havien fet caure els grossos castells que s'havia forjat en sa fantasia, i volguen, treurer el poc verí que pogués quedar en el cort contra aquella mala dona, va treurer's un cigar de la butxaca; l'encengué i aixís anava sortint, barreijant-se amb el fum, el dolor que havia sentit tan punyent.

A. BACHS GABRIEL.

FESTA

La millor de les cançons

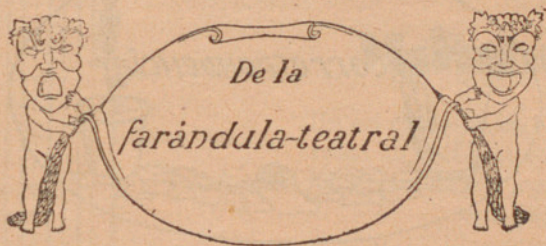
M'haveu demanat versos, vos senyora
que un jorn vos prometi jo certament,
i en bona fè qu'es tasca abrumadora
per mi que de fer versos só aprenent.

En và he polsat ma lira destrempada
probant de fer per vos una cançó;
no m'ha semblat joliva la tonada
i he abandonat ma líra en un recó.

I só pensat aprés que sou hermosa
i esbelta com el lliri vincladiç
i qu'en la vostra boca xardorosa
hi nia gaiament un dolç somris.

I he vist que si en esclat de jovensesa
omplis jo vostres llavis de petons,
en gracia de la vostra gentilesa
serien la millor de les cançons,

M. TORRES SUÑOL.

CENTRE CATALANISTA.—*Tal faràs, tal trobaràs*, drama en tres actes.—*A pèl i a repel*, comedia en un acte.

Indiscutiblement els joves aficionats del *Centre Catalanista* ho fan molt bé. Tampoc se'ls pot negar la cura que posen amb les presentacions, que no estan mai mancades del més petit detall, tenint en consideració la pobresa del *guardarropia* de la Societat que gairebé li podem donar el títol de pobre de solemnitat. Però aquests aficionats que *diuen* d'una manera tan correcta, que estudien amb tan bona voluntat, que no escatimen la *missa en scene*, tenen un defecte capital, (la experiència ens demostra que la perfecció no existeix) quin defecte està amb l'elecció de les obres. S'han enamorat del teatre antic. Reconeixem les bel·leses de les produccions que van fer les delícies d'un públic durant cinquanta anys, però avui hem de reconèixer (no volem restar li mèrits) que es un teatre amanerxat, plé de carrincloneries.

Com totes les coses, el teatre ha sofert una notable evolució i això sembla que ho ignorin aquests joves *amateurs*.

Tenim un floret d'autors moderns quines obres s'han aplaudit per tot Catalunya i algunes d'elles pel reste d'Espanya i extrenger, que bé mereixen una petita consideració per part dels que's diuen entusiastes del nostre teatre.

No hem de parlar del drama d'en Vidal i Valenciano *Tal faràs, tal trobaràs*, prou conegut de tothom, per esser el primer que en nostre llengua va escriurer's.

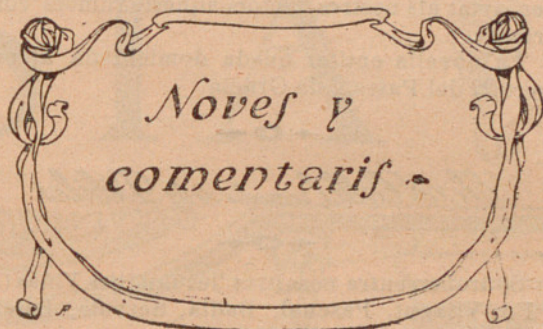
La interpretació molt acurada per part de la

senyoreta Ramona Mestres i els senyors Tort, Cariteu, Julià (J. i F.) i Badell.

Finalitzà la festa amb la comedia *A pèl i a repel* que feu riure de debó a la escasa concurrència que hi assistí.

Lamentem una vegada més l'injust oblit a les primeres figures de nostre escena els senyors Guimerà, Pous i Pagés, Carrión, Puig i Ferrater, Morató, Folch i Torres, Iglesias...

MANELIC.

Avís

Ferms amants de les lletres catalanes, oferim les columnes de FESTA a tots els que tenint aficions literaries i mèrits suficients no poden publicar els seus treballs per falta de lloc on fer-ho.

No cal dir que 'ls treballs seràn examinats escrupulosament per a que no desdiguin dels que publiquem habitualment.

AVÍS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors expontanis que deuen enviar l'original en sobre obert amb la nota «Original d'imprompta» i franqueijat com a tal.

Els que vulgan incluír-hi carta o enviarlo tancat per a major seguretat, incloguint-hi un segell de cinc céntims per a el pagament del carter.

De no fer-ho aixís, ho sentirem molt, però no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

Troband-se ausent de ciutat el nostre volgut mestre i amic, en Francesch Matheu, no'ns ha sigut possible publicar en aquest número el discurs presidencial dels nostres Jocs Florals, qual discurs sens dupte publicarem en el vinent.

La Junta Directiva de la «Agrupació Ars» ha quedat constituída pels senyors: Antoni Assens Barba, President; Ramón Blasco, Secretari; Ernest Enguiu, Caixer; Joan Cortés, Vocal; Santiago Gras, per la Secció Literaria.

Han sigut nomenats de la Junta de la Secció Literaria els senyors: S. Gras i Vila, President; Victor Mora Alsinella, Secretari; Francisco de P. Ribera i Font, Caixer; Francisco Flor, Bibliotecari; Salvador Socías i Fornell, Vocal. Els quals estan treballant ardidament per l'organització d'aquesta secció, que segons alguns rumors que hem oït i que desitgem que's confirmin, serà una agradable notícia pels aficionats i novells literats de Catalunya que podran ajudar-se mutuament, sempre que l'entusiasme d'aquests últims cooperi en la realització de l'obra empresa. Pensem dir ben aviat als nostres lectors aquests rumors confirmats.

La novella entitat queda domiciliada al número 22 del Passeig de Gracia.

Elisir Callol remedio de los Débiles

Se troben entre nosaltres, les families Viñas (J. i F.), Vilagut, Pascual, Badia, Servole, Bosch, Viuda Guasch i Clariana.

Desitgem que l'estada els siga agradable.

J. VIVES I BORRELL

SILUETES RUSTICANES
NARRACIONS

LLIBRERIES:
Verdaguer, Rambla del Centre, 5.
Perelló i Vergés, Pelai, 20.

Judith, drama bíblic d'en Villaespesa, es el que publica la revista *Teatro Mundial* en son darrer número, anunciant pel pròxim el melodrama històric *Los tres Mosqueteros*.

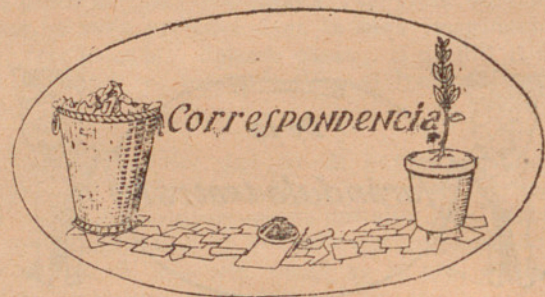
En el número de la setmana passada de la *Lectura Popular* ha tocat el torn de publicació, al nostre distingit amic i respectable col·laborador En Ramón Suriñach Baell. En aquest quadern ademés dels dos monolecs *Boira i Sol* i *El Coixet de Cura de moro* que ja son publicats i representats, ha donat a conèixer el drama inèdit *Impremitació*

del que nosaltres havíem fruit, ja ses belleses per haver tingut son autor la delicadesa de llegirnos-el, temps enrera. No duptem en que la impressió que aquest drama despertarà an els lectors de *Lectura Popular*, serà favorabilíssima i que constituirà un nou èxit pel llorejat poeta.

La notable Revista *El Teatre Català*, comensarà des de el número vinent, dissapte dia 24, la publicació en folletí de la magnífica obra de l'eximi dramaturge Ignasi Iglesias, *Girassol*, joia de la moderna literatura dramàtica catalana qu'acaba de obtenir un èxit immens en les representacions del «Cicle Històric de la Comedia Catalana».

Ens diuen que *Girassol* serà publicat amb riquesa, constituint una de les millors edicions qu'haurà donat a llum *El Teatre Català*.

Es d'esperar que els aimans de l'escena nacional catalana veuràn amb gust el nou esforç realitzat per l'infadigable confrare.

Daniel F. Carreras. Aquesta vegada no'l podem complaure.—*J. Pons Martorell*. Rebuda la lletra. En cartera la poesia. En efecte guardem «Tardora» per quan tingui oportunitat. No podem discutir-li lo que diu, puix que no guardem els originals, de lo no acceptat. No obstant mantenim nostre criteri, puix analitzem tots els treballs.—*Albert Piera*. Fas h' semblat molt bé la impressió.—*Modest Cirera*. Ens sembla endevinar que vostè ho fa bé. Enviins qualche altre treball millor que sense dubte el té.—*Ramón Gavaldà*. No'ns ha fet el pés.—*P. Sans Martorell*. No està mal, però hi ha qualche ensopogada. No creu vostè mateix que es forçat allò de «*silenci espantós com el de un temple?*»—*Ll. S.* Es excessivament ripiosa.—*Eduard Vilà*. A trossos va bé, però en general es defectuós.—*Daniel Forn Carreras*. L'idea de la seva prosa es molt bonica, però resulta defectuosa de forma.—*Joan Masoliver*. Creiem que ha sofert un malentés. Lo que anava firmat J. M. va esserli contestat en el número del 25 de Maig, amb les inicials que firmaven. Are l'altre, es clar que'l contestem amb tots els noms perquè no'ns diu res en contrari. No hi ha doncs res de revelació d'incògnit.—*E. Calveras. J. A. F. C.* No està mal, però tampoc està bé.—*E. Farré Calveras*. Es defectuosa puix que les estrofes han de ser de rima perfecte, o assonantades. - Queden lletres per a contestar.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0'25 mes.
Provincies	» 0'75 trimestre.
Extranger	» 1'25 »

Redacció i Administració: Carrer del Carril, núm. 1
Imp., Alfons I d' Aragó, 39 — MOLINS DE REI